

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Michalem Výtiskem ve věci

žalobkyně: **BIO ILLUSION s.r.o.**, IČO 62908049,
sídlem Jabloňova 2929/30, Praha 10,
zastoupená advokátem JUDr. Richardem Pechou,
sídlem Voršilská 10, Praha 1

proti

žalovanému: **I. F.**, nar. xxx,
bytem Xxx, Xxx, Xxx,
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Dobřichovským, Ph.D.
sídlem Opletalova 1015/55, Praha 1

o určení neexistence právního vztahu,

t a k t o :

I. **Určuje se**, že závazkový právní vztah založený smlouvou o vytvoření audiovizuálního díla a poskytnutí licence k jeho užití ze dne 14. 7. 2016 mezi žalobkyní a žalovaným **netrvá**.

II. Žalovaný **je povinen zaplatit** žalobkyni k rukám jejího právního zástupce do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku n náhradě nákladů řízení 22 570 Kč.

O d ů v o d n ě n í :

Žaloba a její důvody

1. Žalobkyně se žalobou došla soudu dne 15. 1. 2021 a k jeho výzvě opravenou domáhá vůči žalovanému prostřednictvím určovacího výroku deklarace neexistence závazkového právního vztahu mezi žalobkyní a žalovaným založeného smlouvou o vytvoření audiovizuálního díla a poskytnutí licence k jeho užití ze dne 14. 7. 2016 (dále také jen „Smlouva o režii“).
2. Smlouvou o režii se žalovaný zavázal vytvořit vlastní tvůrčí činností audiovizuální dílo s pracovním názvem „Xxx“ (dále také jen „Film“), a to pro účely pořízení jeho záznamu žalobkyní a pro následné celosvětové využití Filmu. Současně s tím se žalovaný zavázal poskytnout žalobkyni licenci k užití Filmu. Za to se žalobkyně zavázala poskytnout žalovanému odměnu dle podmínek stanovených ve smlouvě.
3. Dopisem ze dne 17. 2. 2020 žalobkyně od smlouvy o režii odstoupila, odkazujíc přitom na čl. III. odst. 3 této smlouvy, dle kterého bylo sjednáno právo kterékoliv ze stran od režijní smlouvy odstoupit s účinky ex tunc, nebude-li započato s realizací Filmu v roce 2017 a strany si poté nejpozději do 30. 1. 2018 nesjednají náhradní termín jeho realizace.
4. Žalovaný dopisem ze dne 9. 4. 2020 odmítl odstoupení od smlouvy o režii, považuje ho za neplatné. Trvá na splnění smlouvy z obou stran a vyzývá žalobkyni k postupu dle smlouvy. Spor o platnost smlouvy o režii však žalovaný přenesl i do veřejného prostoru, což žalobkyni limituje především ve vztahu k případným koproducentům Filmu. Žalobkyně se totiž hodlá vrátit k přípravě realizace Filmu s jiným štábem a jiným režisérem. Někteří koproducenti však do vyřešení sporu se žalovaným nechťejí o finanční podpoře Filmu se žalobkyní jednat. Ku příkladu se jedná o Českou televizi, ukrajinskou společnost Insightmedia, či slovenskou Trigon Production s.r.o. Žalobkyně tak nemá s ohledem na vyjádření žalovaného jinou možnost, než domáhat se požadovaného určení.

Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný se žalobou a jejími důvody nesouhlasí. Předně žalobkyně neprokazuje objektivně naléhavý právní zájem na požadovaném určení. Není totiž pravdou, že případné kladné rozhodnutí o žalobě finálně vyřeší spory mezi účastníky, neboť ty přesahují do autorskoprávní a osobnostní roviny práv žalovaného. Žalovaný se totiž jako úspěšný autor knihy „Xxx“ dohodl v roce 2016 se žalobkyní nejen na režii Filmu, ale i na vytvoření scénáře k němu, neboť veřejnost díky více než 5 letému zájmu o osobu F. K. vnímá žalovaného jako svého druhu znalce a garanta dalšího zpracování tématu, včetně filmu. Dne 14. 7. 2016 proto účastníci uzavřeli i smlouvu o dílo a licenční smlouvu za účelem vytvoření a následného užití filmového scénáře (dále také jen „Smlouva o scénáři“). Ač žalovaný žalobkyni coby producentovi vytvořil a poskytl v únoru 2018 konečnou verzi scénáře, žalobkyně s výrobou Filmu nezapočala a v únoru 2020 notifikovala žalovanému odstoupení od smlouvy o režii. Otázka platnosti či neplatnosti odstoupení od smlouvy o režii tak nevyřeší spor o osobnostní práva autorská ke scénáři, tedy otázku, zda žalobkyně při realizaci Filmu může bez dalšího užít a disponovat se scénářem, pokud režisérem bude někdo jiný než žalovaný. Z povahy věci totiž při další realizaci filmu dochází k úpravám, změnám a jiným zásahům do chráněné nedotknutelné integrity autorského díla scenáristy, které budou vyžadovat souhlas žalovaného jakožto autora. Nesprávné a nedůvodné je pak i tvrzení žalobkyně, že „vinou“ žalovaného nemůže získat veřejnou podporu od třetích subjektů pro realizaci filmu. Je logické, natož v době světové pandemie, kdy jsou obecně omezovány prostředky i na jiná díla, že poskytovatelé veřejné podpory se chtějí vyvarovat jakýkoliv sporů a spor o trvání Smlouvy o režii je tak jednou z dílčích otázek jejich odmítnutí. Skutečným důvodem pro odmítnutí finanční podpory však je obava před autorskoprávním sporem mezi účastníky

založeným na nutnosti vyřešit autorská práva ke scénáři žalovaného. Je to naopak žalobkyně, kdo vyvolává spory a nese vinu za problémy se získáním veřejné podpory, neboť odstoupila od smlouvy o režii, ač spolupráci se žalovaným, resp. jeho jméno a pověst využívala a zaštit'ovala se jí před tím při žádostech o získání podpory a je tak dokonce činěno i poté.

6. Krom absence naléhavého právního zájmu na požadovaném určení navrhuje žalovaný zamítnout žalobu rovněž proto, že odstoupení od smlouvy od režie je neplatné. Z formálního a věcného hlediska je obsahem odstoupení odkaz na čl. III. odst. 3 Smlouvy o režii, ač další obsah dopisu o odstoupení s deklarovaným důvodem zcela nekoresponduje a uvádí pojmy jako „pomluvy“, poškozování dobrého jména a pověsti“ a „nepřátelská atmosféra“. Dle odkazovaného článku Smlouvy o režii totiž bylo dohodnuto, že „Nebude-li dohody stran o Náhradním termínu dosaženo do 30. 1. 2018, je kterákoliv ze stran oprávněna od této smlouvy odstoupit s účinky od počátku“. To zatěžuje odstoupení od smlouvy nejen neurčitostí, ale i nesrozumitelností takového projevu vůle. Skutkově pak tvrzený důvod pro odstoupení od smlouvy o režii neodpovídá skutečnosti. Ze strany žalobkyně totiž nedošlo k žádné relevantní informaci o čase „Náhradního termínu“ výroby filmu ve smyslu čl. III odst. 3 Smlouvy o režii a tím ani logicky nemohlo započít příslušné jednání o „dohodě stran o Náhradním termínu“. I když dle Smlouvy o režii nebyl dohodnut žádný postup pro uzavírání dohody o Náhradním termínu a ani nebyla stanovena povinnost žalobkyni Náhradní termín realizace Filmu navrhnout, neznamená to, že by žalobkyně jako producent (tudíž profesionál) mohla zůstat zcela nečinná a rezignovat i na návrh Náhradního termínu výroby Filmu, a tím znemožnit dohodu o takovém termínu. Navrhnout termín realizace filmu nemůže z podstaty věci režisér, ale jen jeho producent. Požadavek elementární aktivity žalobkyně ohledně termínu realizace filmu lze dovodit i z čl. I. odst. 5 Smlouvy o režii, dle něhož žalobkyně „má v úmyslu vyrobit na svůj účet a na svou odpovědnost“ daný film. Sám žalovaný měl přitom dle smlouvy povinnost rezervovat si čas na „První termín“ realizace a nepřijímat jiné závazky. V zájmu elementární zásady „smlouvy se mají dodržovat“ tak žalobkyně nemůže být chráněna před vlastní nečinností, která vedla k neuzavření dohody o Náhradním termínu výroby Filmu, a tím i k nemožnosti další realizace Smlouvy o režii cestou započítí výroby Filmu, a to s cílem účelového odstoupení od smlouvy o režii pro údajnou nedohodu o termínu realizace Filmu.

Skutková zjištění soudu

7. Jde-li o smluvní základ závazkového vztahu mezi účastníky, zjistil soud ze *smlouvy o vytvoření audiovizuálního díla a poskytnutí licence k jeho užití ze dne 14. 7. 2016*, že žalovaný se jako autor a režisér zavázal žalobkyni jako producentce provést dílo, které spočívá ve vytvoření vlastní tvůrčí činností audiovizuálního díla, a to celovečerního hraného filmu s pracovním názvem „Xxx“ dle původního scénáře, jehož vytvoření zadala žalobkyně žalovanému zvláštní smlouvou současně uzavřenou s touto smlouvou. Žalovaný se také zavázal poskytnout práva k užití díla. Oproti tomu se žalobkyně zavázala za to zaplatit žalovanému sjednanou odměnu. V čl. III. bod 3 se dohodli, že dílo bude vyrobeno v době od 1. 3. 2017 do 31. 12. 2017 (=První termín) a nebude-li to možné, pak v době určené dohodou stran (= Náhradní termín), přičemž žalovaný není oprávněn takové dohodě bránit, nebudou-li mu v žalobkyni poptávaném období bránit ve výrobě díla jiné závazky. V poslední větě téhož článku smlouvy o režii pak bylo jako důvod odstoupení od smlouvy kteroukoliv ze stran sjednáno „nedosažení dohody stran o Náhradním termínu do 30. 1. 2018“. V čl. IV. bod 7 pak byla sjednána účinnost „odstoupení podle této smlouvy“ ke dni následujícímu po dni doručení oznámení o odstoupení druhé straně.
8. Z *emailové komunikace mezi M. Š., jednatelem žalobkyně, a žalovaným z dubna 2016* je patrné, že uzavření smlouvy o režii předcházela vzájemná jednání stran ohledně jejího obsahu, v rámci nichž sám žalovaný upozorňoval na znění smlouvy, jde-li o možnost producenta, který nebude chtít s režisérem spolupracovat, kdykoliv ho vyměnit, a současně si vymínil zkrácení

konce „prvního termínu“ výroby audiovizuálního díla z konce roku 2018 na konec roku 2017.

9. Jde-li o žalovaným zpochybněné ukončení závazkového vztahu mezi účastníky, plyne z *dopisu právního zástupce žalobkyně ze dne 17. 2. 2020 adresovaného žalovanému*, že žalobkyně využívajíc ustanovení čl. III. odst. 3 smlouvy o režii od ní odstoupila a také uvedla „Svým intenzivně nepřátelským jednáním vůči mému klientovi, neustálými masivně rozšiřovanými pomluvami na jeho adresu, porušováním Smlouvy a poškozováním dobrého jména a pověsti mého klienta jste vytvořil atmosféru, v níž již můj klient není ochoten s Vámi dohodu o realizaci filmu, jak ji předpokládá citované ustanovení smlouvy, uzavírat a o výrobě filmu s Vámi jednat. Je pak mezi účastníky *nesporné*, že s dopisem byl žalovaný seznámen ještě téhož dne emailem.
10. Jde-li pak o žalobkyní tvrzený důvod naléhavého právního zájmu na požadovaném určení, *emailová komunikace žalobkyně s potenciálními koproducenty* těsně předcházející podání žaloby v projednávané věci, a to s ředitelem vývoje pořadů *České televize* J. M. z 16. 12. 2020 a zástupcem slovenské společnosti *TRIGON PRODUCTION s. r. o.* prof. P. P., prokazují zájem nejen České televize „projekt dokončit“ za podmínky vyřešení sporu s I. F., ať už jednou, či druhou cestou“, ale i společnosti Trigon, pokud se „vyjasní autorská práva a bude dána garance dokončení filmu v dohodnutých kvalitativních parametrech s vyloučením jakéhokoliv ohrožení vložené investice“, neboť zástupci společnosti vnímají jako „znepokojení a znejistění mediální komunikaci I. F. ohledně odstoupení od smlouvy s *BIO ILUSION*“. Stejně tak vyznívá komunikace žalovaného s M. Š., ředitelem *slovenského Audiovizuálního fondu*, z 12. 6. 2020, který v reakci na změnu režiséra Filmu uvedl, že Fond uzavře se slovenským koproducentem smlouvu a poskytne mu příspěvek jen na podkladě smlouvy, ve které bude jako režisér uveden žalovaný ve shodě s již podanou žádostí, nebo „s ním žádnou smlouvu neuzavře do doby, než se situace na postě režiséra právně a věcně nevyjasní“.
11. Tvrzení žalobkyně o následcích sporu mezi účastníky na financování Filmu pak dokresluje *emailová zpráva* J. M. *adresovaná jednateři žalobkyně* ze 14. 12. 2021, dle které se Česká televize rozhodla z důvodu „nevyřešeného právního sporu o platnost odstoupení od režijní smlouvy s I. F. ze strany producenta a z tohoto plynoucích právních rizik“ za stávající situace se projektu filmu „Xxx“ koprodukčně nezúčastnit.
12. Oproti tomu má soud *usneseními Rady Státního fondu kinematografie* č. 13/2021 a č. 392/2021 za prokázané tvrzení žalovaného, že Rada nejprve na počátku roku 2021 zamítla žádost projektu „Xxx“ o finanční dotaci, neboť považovala změnu režiséra s ohledem na „autorské pojetí projektu“ za zásadní, a následně ještě před rozhodnutím sporu v projednávané věci v polovině roku 2021 na podkladě nezávislého právního posudku schválila žádost projektu „Xxx“ o změnu režiséra projektu z I. F. na P. N..
13. Z *emailové zprávy jednatele žalobkyně adresované T. R. ze společnosti K Film plus, s.r.o.* ze 1. 4. 2019 má soud za prokázané, že žalobkyně odsouvala zahájení natáčení Filmu, protože u tak „náročného projektu si nemůže dovolit je roztočit, dokud není zafinancováno 100 %“.
14. Jde-li o žalovaným tvrzený „skutečný důvod“, pro který žalobkyně odstoupila od smlouvy o režii, z *emailové korespondence právního zástupce žalobkyně P. O. se žalovaným*, obsahující i přeposílanou komunikaci mezi panem O. a M. a M. H. ze společnosti Heart of Europe Media Ltd, vše z prosince 2019, je patrné, což nakonec i oba účastníci u jednání shodně potvrdili, že žalobkyně požadovala po žalovaném uzavření dodatku ke smlouvě o režii, jehož obsahem bude „zpřísnění odpovědnosti režiséra za dodržení rozpočtu Filmu“ směrem k úhradě části vícenákladů překračujících stanovený rozpočet, což žalovaný odmítal a požadoval za vydírání také proto, že „není vůbec možné, aby z vůle režiséra filmu došlo k překročení rozpočtu, nad kterým vládne výkonná producentka“.

15. Konečně soud pro dokreslení právních vztahů mezi účastníky k důkazu provedl i *smlouvu o dílo a licenční smlouvu* z 14. 7. 2016, ze které zjistil, že téhož dne, co byla uzavřena mezi účastníky smlouva o režii, se oba dohodli, že žalovaný jako autor vytvoří vlastní tvůrčí činností dílo, a to literární scénář pro účely jeho zfilmování do podoby audiovizuálního díla – celovečerního hraného s pracovním názvem „Xxx“, jehož ústřední postavou má být československý xxx F. K. xxx. Žalovaný se zavázal první verzi scénáře odevzdat žalobkyni nejpozději do 15. 11. 2016. Dle čl. V. odst. 7 smlouvy bylo sjednáno právo žalobkyně, odstoupí-li či vypoví-li tuto smlouvu v souladu s jejím čl. III., odstoupit či vypovědět se stejnými účinky i smlouvu o režii.

Závěr o skutkovém stavu

16. Dne 14. 7. 2016 se žalobkyně jako objednatelka - producentka dohodla (na podkladě dvou samostatných smluv) se žalovaným jako zhotovitelem - scenáristou a režisérem, že žalovaný zhotoví dvě díla, a to jednak vytvoří za účelem jeho zfilmování literární scénář k filmu s pracovním názvem „Xxx“ a jednak jako režisér tento film natočí. Bylo dohodnuto, že první verzi scénáře žalovaný odevzdá žalobkyni nejpozději do 15. 11. 2016 a že k natáčení filmu dojde v termínu od 1. 3. 2017 do 31. 12. 2017. Pro případ nemožnosti natočení filmu v tomto tzv. prvním termínu bylo dohodnuto, že se tak stane v tzv. náhradním termínu, který bude určen dohodou stran. Pro případ „nedosažení dohody stran o Náhradním termínu do 30. 1. 2018“ bylo sjednáno právo kterékoliv ze stran od smlouvy o režii odstoupit. Žalovaný odevzdal konečnou verzi scénáře žalobkyni v únoru 2018. K zahájení natáčení filmu nedošlo ani do dvou let poté a dne 17. 2. 2020 žalovaný obdržel odstoupení žalobkyně od smlouvy o režii z důvodu „nedohody náhradního termínu natáčení do 30. 1. 2018“.
17. Odstoupení žalobkyně od smlouvy o režii, veřejné zpochybnování jeho platnosti ze strany žalovaného a v té souvislosti předpokládaná změna na postě režiséra vedli (některé) oslovené koproducenty filmu k odmítnutí poskytnutí dotace na podkladě dosavadních žádostí a do doby vyřešení sporů mezi účastníky a vyřešení obsazení postu režiséra. Před rozhodnutím sporu v projednávané věci někteří z nich nakonec účast na projektu (přesto) odřekli, jako například Česká televize. Naopak kupříkladu Rada Státního fondu kinematografie změnu režiséra akceptovala a své rozhodnutí finanční podpory filmu (přesto) potvrdila.

Naléhavý právní zájem o určení

18. Protože se v projednávané věci žalobkyně domáhá vůči žalovanému určení neexistence právního vztahu vzniklého (původně) na podkladě smlouvy o režii, je na místě jako předběžnou vyřešit procesní otázku přípustnosti samotné určovací žaloby.
19. Podle § 80 o. s. ř. totiž platí, že „Určení, zda tu právní poměr nebo právo je či není, se lze žalobou domáhat jen tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem.“
20. Kupříkladu již v rozsudku ze dne 29. června 2011, sp. zn. 21 Cdo 4255/2010, Nejvyšší soud k tomu vysvětlil, že „Podle ustálené judikatury soudů naléhavý právní zájem o určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, je dán zejména tam, kde by bez tohoto určení bylo obroženo právo žalobce nebo kde by se bez tohoto určení jeho právní postavení stalo nejistým. Žaloba domáhající se určení podle ustanovení § 80 písm. c) o.s.ř. nemůže být zpravidla opodstatněna tam, kde lze žalovat na splnění povinnosti podle ustanovení § 80 písm. b) o.s.ř. (srov. například rozsudek bývalého Nejvyššího soudu ČSR ze dne 24. 2. 1971 sp. zn. 2 Cž 8/71, uveřejněný pod č. 17 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1972). Vyslovený předpoklad však nelze chápat všeobecně. Prokáže-li žalobce, že má právní zájem na tom, aby bylo určeno určité právo nebo právní poměr, přestože by mohl žalovat přímo na splnění povinnosti, nelze mu určovací žalobu odepřít. Za nedovolenou - při možnosti žaloby na plnění - lze považovat určovací žalobu jen tam, kde by nesloužila potřebám praktického života, nýbrž jen ke zbytečnému rozmnožování sporů. Jestliže se určením, že tu právní vztah nebo právo je či není, vytvoří pevný právní základ pro právní vztahy

účastníků sporu (a předejde se tak žalobě o plnění), je určovací žaloba přípustná i přesto, že je možná také žaloba na splnění povinnosti podle ustanovení § 80 písm. b) o. s. ř. (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 1997 sp. zn. 3 Cdon 1338/96, uveřejněný pod č. 21 v časopise Soudní judikatura, roč. 1997).“.

21. Je nepochybné, že v rámci dvoustranného právního vztahu, který byl smlouvou o režii mezi účastníky založen a ze kterého dosud nebylo nikým plněno, nemá žalobkyně jinou možnost, jak brojit proti zpochybnění platnosti odstoupení od smlouvy ze strany žalovaného, než určit samotnou neexistenci právního vztahu v době po té. Takové rozhodnutí, pro oba účastníky sporu dle § 159a odst. 1 a 4 o. s. ř. závazné, bude způsobilé do budoucna předejít jakémukoliv sporu o splnění povinnosti ze smlouvy o režii, ať již vyvolaného žalovaným, či nakonec i žalobkyní. Pravomocné určení neexistence právního vztahu ze smlouvy o režii soudem by tak bylo schopno vytvořit *pevný právní základ* pro právní vztahy mezi žalobkyní a žalovaným a současně uspokojit i *potřeby praktického života*, jde-li o možnosti žalobkyně ovlivnit názor dotčené veřejnosti na změnu na režisérském postu připravovaného filmu a na její následky do právních vztahů s obchodními partnery.
22. Nelze tak přisvědčit žalovanému, dovozuje-li opak. Zmiňuje-li se totiž o tímto sporem nikterak případně nevyřešené „autorskoprávní a osobnostní rovině“ vztahů mezi účastníky, směřuje své pochybnosti do jiného právního vztahu mezi účastníky, a to vztahu vzniklého na podkladě smlouvy o scénáři. Nakonec to sám potvrzuje tím, že (pouze) zpochybňuje možnosti jiného režiséra jakkoliv zasahovat do „jeho scénáře“, opomínaje snad přitom, že dohoda tímto směrem ve smlouvě o scénáři, byť v omezeném rozsahu, učiněna byla. Pouze snaha o smírné vyřešení sporu byla důvodem, proč se soud při jednání v minulosti zmiňoval o otázce případné závislosti obou smluv a snažil se vést účastníky i směrem k vyřešení otázek ohledně autorských majetkových práv žalobkyně ke scénáři, neboť i tímto směrem již byly vztahy mezi účastníky žalovaným zpochybněny. Pro samotné rozhodnutí v projednávané věci však tyto otázky nehrají žádnou roli. Byť by i totiž byly obě smlouvy ve smyslu § 1727 o. z. závislé, což na podkladě (pouze) znění smluv dovodit nelze, ba naopak, na zániku závazku ze smlouvy o režii odstoupením od ní by to nic nezměnilo. Proto ambice žalovaného vyřešit v rámci projednávané věci i případné autorskoprávní otázky ohledně (ne)existence právního vztahu ze smlouvy o scénáři a práv žalobkyně z něj nemůže být uspokojena, neboť jednak tímto směrem žalobkyně projednávanou věc podanou žalobou nevymezila a jednak potřeba jejího uspokojení není ani pro závěr o potřebě naléhavého právního zájmu žalobkyně o požadovaném určení „pro takto vymezený právní vztah“ podstatná.
23. V tomto směru není podstatným ani tvrzení žalovaného o nepotřebnosti požadovaného určení ve vztahu k zajištění financování tvorby Filmu, neboť vlastním důvodem pro pozastavení rozhodnutí o financování je samotná absence osoby žalovaného coby režiséra Filmu a neboť někteří koproducenti i přes trvání sporu již financování (přesto) odsouhlasili. Jednak z provedeného dokazování plyne, že důvodem rozhodnutí o pozastavení žádosti o financování u koproducentů nebyla skutečnost, že režisérem nebude žalovaný, ale nejistota ohledně právních následků sporů mezi účastníky na budoucí práva k Filmu, či potřeba zahájit nové schvalovací řízení o nové žádosti s uvedením nového režiséra tam, kde koproducent uznává podstatný vliv režiséra na výslednou podobu filmu. A jednak, a to především, ambicí soudu nemůže být a ani není ovlivnit svým rozhodnutím ve věci postoj koproducentů ohledně jejich spoluúčasti na financování filmu. Jedinou úkolem soudu je posoudit, zda rozhodnutí o požadovaném určení může mít vliv na právní postavení žalobkyně, coby účastníka řízení a účastníka žalobou dotčeného právního vztahu, což se již také stalo (viz bod 21).

Právní posouzení věci samé

24. Projednávanou věc je třeba po hmotněprávní stránce posuzovat - vzhledem k tomu, že jde o otázku existence právního vztahu vzniklého na podkladě smlouvy o režii ze dne 14. 7. 2016 – podle ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“).
25. Podle § 2001 o. z. platí, že „*Od smlouvy lze odstoupit, ujednají-li si to strany, nebo stanoví-li tak zákon.*“.
26. Jde-li o účinky odstoupení od smlouvy, podle § 2004 odst. 1 o. z. „*Odstoupením od smlouvy se závazek zrušuje od počátku.*“.
27. Pokud v projednávané věci bylo stranami ujednáno, že kterákoliv ze stran smlouvy je oprávněna odstoupit od smlouvy o režii pro případ, že do 30. 1. 2018 nedojde k dohodě o náhradním termínu pro výrobu Filmu, nestalo-li se tak, oprávnění žalobkyně od smlouvy od režie odstoupit s účinky k 17. 2. 2020 zpochybnit nelze, natož za situace, kdy k okamžiku odstoupení od smlouvy k dohodě o náhradním termínu ani k zahájení vlastního natáčení nedošlo.
28. Na takový závěr nemůže mít vliv ani žalovaným tvrzená skutečnost, že žalobkyně jako producent a profesionál neměla zůstat zcela nečinná a rezignovat na návrh Náhradního termínu výroby Filmu. Jednak sám žalovaný uvádí, že dle smlouvy o režii nebyl dohodnut žádný postup pro uzavírání dohody o Náhradním termínu a ani nebyla stanovena povinnost žalobkyni Náhradní termín realizace Filmu navrhnout. Jednak z pohledu případných aktivit žalobkyně tímto směrem žalovaný zřejmě opomíjí, že k odevzdání konečné verze scénáře z jeho strany došlo až v únoru 2018, jak sám tvrdí, tedy až po té, co žalobkyni (subjektivní) právo od smlouvy odstoupit již vzniklo.
29. Na překážku zrušení závazku ze smlouvy o režii pak nejsou ani žalovaným tvrzené důvody neplatnosti (zčásti přesněji zdánlivosti) právního jednání o odstoupení od smlouvy o režii, a to jeho neurčitost a nesrozumitelnost a dále rozpor s dobrými mravy.
30. Podle § 553 odst. 1 o. z. „*O právní jednání nejde, nelze-li pro neurčitost nebo nesrozumitelnost zjistit jeho obsah ani výkladem.*“.
31. Podle § 554 o. z. pak platí, že „*K zdánlivému právnímu jednání se nepřiblíží.*“.
32. Jde-li o žalovaným tvrzenou neurčitost, až nesrozumitelnost odstoupení od smlouvy spočívající v tom, že deklarovaný důvod odstoupení od smlouvy s odkazem na její čl. III. odst. 3 zcela nekoresponduje s pojmy jako „pomluvy“, „poškození dobrého jména a pověsti“ a „nepřátelská atmosféra“, ta nemůže obstát. Z tvrzení žalobkyně a z obrany žalovaného v průběhu řízení je zcela jasné, co bylo důvodem žalobkyně pro odstoupení od smlouvy, a není ani pochyb o tom, že i žalovaný „nedohodu o náhradním termínu“ jako důvod odstoupení smlouvy od počátku zpochybňuje. To že žalovaný formálně srozumitelnost dotčeného právního jednání nyní zpochybňuje, neznamená, že ji materiálně (skutečně důvodně) v době, kdy obdržel písemné odstoupení od smlouvy, také pocíťoval. Že pak jde o námitku zcela formální je patrné již jen z toho, což by muselo být zřejmé nejen žalovanému, ale i kterékoliv třetí osobě, která by při znalosti vztahů mezi účastníky byla s obsahem právního jednání o odstoupení od smlouvy o režii seznámena, a to že ony pojmy jako „pomluva“, „poškození dobrého jména a pověsti“ a „nepřátelská atmosféra“ byly subjektivním důvodem (pohnutkou), proč žalobkyně po dvou letech právo na odstoupení od smlouvy nakonec využila a nadále nesetřvala ve vztahu se žalovaným. Správně proto poukazuje žalobkyně, že bylo jejím právem, nikoliv povinností od smlouvy o režii odstoupit, a že její pohnutky, byť vyjevené žalovanému, nemohou mít v tomto případě žádnou právní relevanci.
33. Podle § 580 odst. 1 o. z. „*Neplatné je právní jednání, které se přičí dobrým mravům, jakož i právní jednání, které odporuje zákonu, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje.*“.

34. Bylo na žalovaném jako na tom, kdo namítá neplatnost odstoupení od smlouvy o režii také z důvodu, že se přičítá dobrým mravům, aby tyto důvody skutkově vymezil.
35. Tvrdí-li žalovaný, že je v rozporu s dobrými mravy, že žalobkyní bylo „po celou dobu využíváno jeho jméno a dílo k propagaci budoucího filmu“, není důvod, proč mu jeho práva tímto směrem, došlo-li odstoupením od smlouvy na straně žalobkyně k nějakému (bezdůvodnému) obohacení, upírat. Není však důvod, proč by se bez dalšího mělo chování předvídané smlouvou a učiněné v souladu s ní dostat do rozporu s dobrými mravy jenom proto, že od smlouvy bylo s účinky od počátku následně odstoupeno. Příčinou (důvodem) neplatnosti právního jednání zde totiž nemůže být jeho samotný následek.
36. Ani žalovaným tvrzené „legitimní očekávání“ v navržení náhradního termínu ze strany žalobkyně v okamžiku, kdy byl jím odevzdán a žalobkyní schválen konečný scénář k filmu, rozpor odstoupení od smlouvy s dobrými mravy nezaloží. Tvrzená oprávněnost očekávání žalovaného se opírá pouze o jeho subjektivní přesvědčení, nikoliv objektivní důvody. Dle smlouvy o režii, a nakonec ani dle smlouvy o scénáři, totiž událost v podobě „odevzdání scénáře“ nezaložila žádnou povinnost žalobkyně ve vztahu k uskutečnění audiovizuálního díla v podobě vytvoření filmu žalovaným, resp. k navržení náhradního termínu v době, kdy již všechny smlouvou tímto směrem předvídané lhůty uplynuly.
37. Konečně důvodem neplatnosti odstoupení od smlouvy nemůže být ani skutečnost, že žalobkyně tak učinila až po té, co žalovaný odmítl uzavřít „dodatek ke smlouvě o režii“. Žalovaný i zde opět náhodně propojuje dvě na první pohled nesouvisející skutečnosti a snaží se přesvědčit soud, že právní význam jedné z nich nastal (až) tím, že žalobkyně odstoupila od smlouvy o režii. Pokud totiž žalobkyně navrhovala a chtěla uzavřít se žalovaným dodatek, který by založil jeho majetkovou odpovědnost za překročení stanoveného rozpočtu filmu, za situace, kdy jí již svědčilo právo od smlouvy o režii odstoupit, není zde žádný, natož logický důvod, proč by požadavek na uzavření takového dodatku činil odstoupení od smlouvy za v rozporu s dobrými mravy, když důvodem odstoupení byla jiná skutečnost než právě ona případná neochota žalovaného jakýkoliv dodatek tímto směrem uzavřít. Byla-li by snad tato jeho neochota pohnutkou žalobkyně pro odstoupení od smlouvy, nelze jí tímto směrem ničeho, krom případného pragmatismu, vytknout.
38. Odstoupila-li tak žalobkyně platně a účinně od smlouvy o režii, neměl soud žádný důvod žalobě dle stavu ke dni rozhodnutí v souladu s § 154 odst. 1 o. s. ř. nevyhovět a určit, že závazkový právní vztah založený smlouvou o vytvoření audiovizuálního díla a poskytnutí licence k jeho užití ze dne 14. 7. 2016 mezi žalobkyní a žalovaným netrvá, tedy jinými slovy, že (již) neexistuje.

Náhrada nákladů řízení

39. Protože žalobkyně měla ve věci plný úspěch, je podle § 142 odst. 1 o. s. ř. povinností žalovaného nahradit jí veškeré náklady, které žalobkyně vynaložila k účelnému uplatnění práva proti žalovanému.
40. Přiznaná částka žalobkyni přitom sestává (i) ze zaplaceného *soudního poplatku* za žalobu ve výši 2000 Kč, (ii) z odměny právního zástupce žalobkyně za zastupování podle § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. a) a § 11 odst. 1 písm. a), d), g) a i) vyhlášky č. 177/ 1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), za *5 úkonů právní služby* (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, sepsání repliky k vyjádření žalovaného a účast na jednání soudu dne 3. 6. 2021 a 16. 12. 2021, (iii) z paušální náhrady hotových výdajů jejího advokáta za *5 stejných úkonů právní služby po 300 Kč* (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), a (iv) z náhrady *21 % DPH*, kterou je advokát žalobkyně povinen státu odvést z přiznané odměny a náhrady hotových výdajů, ve výši *3570 Kč*. Celkem je tak žalovaný povinen zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení *22 570 Kč*.

41. Lhůta k plnění náhrady nákladů řízení byla stanovena v obecné třídní lhůtě dle § 160 odst. 1 o. s. ř.
42. Náhradu je pak žalovaný povinen podle § 149 odst. 1 o. s. ř. uhradit žalobkyni k rukám jejího právního zástupce.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím zdejšího soudu.

Nebude-li povinnost uložená tímto rozsudkem splněna dobrovolně, lze navrhnout soudní výkon rozhodnutí.

V Praze dne 16. prosince 2021

Mgr. Michal Výtisk, v.r.
samosoudce